

بررسی اثر نوع قلمه، بستر و کاربرد هورمون اکسین NAA بر ریشه زایی قلمه پیپنو

سید حسین نعمتی، علی تهرانی فر، نسترن پیر بیدختی

به ترتیب اعضاء هیئت علمی و دانشجوی گروه علوم باغبانی دانشکده کشاورزی دانشگاه فردوسی مشهد

پیپنو یکی از سبزیهای میوه ای جدید و از خانواده سولاناسه است که ازدیاد بذری آن مشکل و با موفقیت کمی همراه است. در این تحقیق روشهای تکثیر غیر جنسی این گیاه توسط قلمه به صورت آزمایش فاکتوریل ۲ عاملی ($2 \times 2 \times 2$) بر پایه طرح کاملاً تصادفی مورد بررسی قرار گرفت. عامل اول بستر قلمه شامل: آب معمولی، پرلایت، شن و کوکوپیت. عامل دوم کاربرد هورمون اکسین (NAA) شامل: شاهد، با غلظت 500 ppm به مدت 5 ثانیه، با غلظت 100 ppm به مدت 12 ساعت. عامل سوم نوع قلمه شامل: انتهایی یا میانی بود. نتایج نشان داد که بین بستر آب معمولی و پرلایت اختلاف معنی داری برای مجموع طول ریشه های هر قلمه وجود ندارد اما این دو نسبت به دو بستر شن و کوکوپیت اختلاف معنی داری در سطح 1% دارند. سطوح هورمون نیز اختلاف معنی داری در سطح احتمال 1% را نشان دادند. تیمار عدم استفاده از هورمون نسبت به تیمارهای کاربرد هورمون برتر بود. نوع قلمه انتهایی یا میانی تأثیری بر میزان ریشه زایی نداشت.

سبزیکاری - شفاهی

اثر متقابل معنی داری بین بستر کاشت و تیمار های هورمونی وجود داشت، در این مورد بیشترین ریشه زایی قلمه های پپینو مربوط به بسترهای آب و پرلایت بدون استفاده از هورمون بود. اثر متقابل تیمار های هورمونی و نوع قلمه در سطح ۱٪ معنی دار بود و بیشترین ریشه زایی مربوط به تیمارهای قلمه میانی شاخه ها بدون هورمون و تیمار قلمه انتهایی شاخه ها و استفاده از هورمون با غلظت ۵۰۰ ppm به مدت ۵ ثانیه بود. اثر متقابل معنی داری در سطح احتمال ۵٪ بین عوامل ۳ گانه وجود داشت. بهترین ترکیب عامل ها برای ریشه زایی مربوط به تیمار قلمه های میانی شاخه ها در آب و پرلایت و استفاده از هورمون اکسین با غلظت ۵۰۰ ppm به مدت ۵ ثانیه بود و سپس همین ترکیب با قلمه های انتهایی بیشترین ریشه زایی را داشتند.